

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΔΟΥΚΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

Μετά την αποκατάστασιν τοῦ Ἑθνικοῦ διασημότερος τῶν ἱεροκλήρων ἦτο ὁ ἐκ Δημητσάνης Καλλινίκος Καστόρχης. Καί πρότερον, κατὰ τοὺς χαλεποὺς χρόνους τῆς ἐπαναστάσεως ἐκήρυττε καρποφόρως τὸν θεῖον λόγον εἰς τοὺς γενναίους στρατιώτας, παρακολουθῶν αὐτοὺς καὶ ὡς γραμματεὺς τοῦ στρατηγοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη. Καί ἡ μὲν Πελοποννησιακὴ Περούσια διώρισεν ἱεροκλήρικα ἀπάσης τῆς Πελοποννήσου, ἡ δὲ Ἱ. Σύνοδος τῆ 1834 ἱεροκλήρικα Ἀττικῆς. Ὁ Καλλινίκος Καστόρχης προήχθη εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Φθιώτιδος καὶ Λοκρῆδος τῆ 1852. Ὅλιγοι δὲ λόγοι του ἐδημοσιεύθησαν.

Τῆ 1839 μετέβη εἰς τὴν Αἴγιναν, ὅπου ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ἐν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις χωρίοις. Ἐν Αἴγινη δέ, ὡς γνωστόν, παρέμενεν ὁ γηραιὸς διδάσκαλος τοῦ Γένους καὶ σοφὸς κληρικὸς Νεόφυτος Δούκας ἐξ Ἠλείου, γνώστης, εἰπερὶ τις καὶ ἄλλος τοῦ Ἑλληνικοῦ Λόγου. Μετὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἀναχώρησιν τοῦ ἱεροκλήρικο Καλλινίκου, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὸν τὴν ὡδε δημοσιευομένην ὠραίαν ἐπιστολήν, ἐν ἣ διδάσκονται σοφαὶ διδασκαλαί. Ἴδου ἡ ἐπιστολή.

Καλλινίκω Καστόρχῃ τῆ Σεβαστῆ ἱεροκλήρικῃ Νεόφυτος Δούκας εὖ πράττειν. Ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. Ταῦτο μὲν περὶ τοῦ θεοῦ σπόρου τῆ μακαρίῳ εἴρηται Παύλῳ, ἀλλ' ἐγὼ γ' οὐκ οἶδα ἐν τισὶ τὴν φειδωλὴν ὠρίσατο ταύτην ἔστι γὰρ κάπ' ἐλάχιστου σπόρου πολυλάκις εἰς γῆν ἀγαθὴν δεξιῶς καταβληθέντος, ὡς βαθὺ ἀποδειξαι τὸ λήϊον· εἶγ οὐκ ἐν τῇ πολλῇ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐκ τῶν συμβαινόντων ἐκατέροις τὸ καλῶς ἢ μὴ, δοκιμάζεται. Ἔστι γὰρ καὶ ἀγγεῖα πάμπολλ' ἐν ταῖς τῶν ἰδιωτῶν καλύβαις, ἰδεῖν, ἀλλ' ἐν ταῖς τῶν λεγομένων εὐδαιμόνων οἰκίαις ἐν μόνον τῶν πολλῶν κειμηλίων, κἂν ἐλάχιστον μὲν, τιμαφές δὲ τύχη ὄν, πολλῶν ὄστρακίνων καὶ χαλκῶν ἀντεσῆκωσε βάρος. Ἀλλὰ πρὸς τί μοι εἴρηται ταῦτα;

Ἐπεφάνης ἡμῖν, πάτερ, ἀγαθὸς γεωργὸς ἀγαθὰ καὶ σπουδαῖα τῆ τῶν Αἴγινητῶν νήσῳ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ καταβαλὼν, ὥστ' ἐκ πεσσάρων μόνον λόγων ἔχειν τί καὶ ἐπ' εὐλογίαις θερίσαι τὴν τε ἡθικὴν

διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπης ταῖς τῶν δεξαμένων ψυχαῖς ἐμφυτεύσας ὡς τὰ παραφυόμενα τῷ σίτῳ ζιζάνια ἰανῶς ἀποσπάσας· ἐν γὰρ ταῖς ἔρισιν, ἅς συνήθως συμβαίνει ἐκ παντοίων προφάσεων γίνεσθαι τοῖς πολίταις οὐδὲν ἄλλ' ἀκούομεν πρὸς αὐτοὺς ἐπιλέγειν τοὺς συμβουλευοντας αὐτοῖς παύσασθαι ἀλλήλοις λοιδορουμένους ἢ τὸ τοῦ ἱεροκλήρουκος περὶ ἀγάπης σοφὰ παραγγέλματα. Διὸ πολλάκις ἐμακάρισα τὸν καὶ λέγειν οὕτω δυνάμενον καὶ ὅπως δεῖ ἐμφυτεῦειν εἰδόμενα, ἐμεμφάμην δὲ ἐμαυτόν, ὅ μὴτε δύναμις, μὴτε ἡλικία πρόσεστιν οὕτως ἀπὸ τοῦ Ἰ. ἄμβωνος πεπαιδευμένοις καὶ ἀπαιδευτοῖς ὠφέλιμον γίνεσθαι· πολὺ γὰρ ἰσχύει λόγος εὐαγγελικὸς κατὰ τρόπον ἀνθρώποις ἀπλοϊκοῖς κηρυττόμενος καὶ μάλιστα νέοις νῦν ἐν τῇ τῶν πραγμάτων μεταβολῇ μῆπω κατηρητικόσιν, οἷων κἀγὼ εἴληχα διδάσκαλος εἶναι. Τούτων γὰρ τὸ ἦθος πολλαχῶς σαλευόμενον, ὡς φύσει κουφότητι φρονὸς ἐξολισθαίνον ἐφ' ἡδονὴν καὶ ταῖς τῆς νεότητος αὔραις περιφερόμενον εἰκῆ ὅπως τύχοι, καὶ ταῦθ' ὑπὸ ραδιουργῶν ὑπομοχλευόμενον ἔξωθεν, ἐπὶ κίνδυνον γίνεται εἰ μὴ τις ἱερῶ λόγῳ προκατάσχοι. αὐτοῖς τὸ ἀκόλαστον, ὧν καὶ μάλιστα ποιητέον φροντίδα διὸ καὶ δι' εὐφήμου γλώσσης ἡ Β. Κυβέρνησις καὶ ἡ Ἱερὰ ἀγέσθω μοι Σύνοδος ἐφ' οἷς ἐφρόντισε περὶ τούτου ἱεροκλήρουκος ἐκπέμφασα εἰς τὰς πόλεις τὸν τοῦ Κυρίου λόγον διερμηνεύσοντας. Τοῦτο γὰρ λύχνο ἐστὶ σελαγίζων καὶ διευθύνων ἵνα μὴ ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ ἐν σκότῳ μὴ ἐκτρέπῃται τῆς εὐθείας. Τοῦτο κανὼν πίστεως ἀκριδέστατος· ἀγωνίζεσθε τοίνυν ὑμεῖς οἱ ὀλίγοι νῦν τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν μέχρις ἂν (δοὺς ὡ Θεέ, δοὺς ὁ τῶν ἀγαθῶν παροχεῦ ἡμῖν τοῦτο πρῶτον) γένηται ἡμῖν, εἰ γε γένοιτο κλήρου τυχεῖν φερωνύμου οὐ οὐδέν, ὧν ἂν ἐλπίζωμεν, κατορθοῦται· παιδεία γὰρ καὶ θρησκεία τὸ ἀνθρώπινον ἐκπαιδεύεται ὧν θάτερον παραθάτερον ἀτελές τι ἐστὶ κἀπιρρέωσι ἐπὶ θάτερα. Ἡ τε γὰρ δάρδαρος θρησκεία πρὸς δεισιδαιμονίαν ἐκπίπτειν φιλεῖ, καὶ ἡ ἀθρησκος παιδεία κινδυνεύει εἰς ἀλιτήριον μεταπεπεῖσθαι σχήμα.

Ἐρρωσο. Ἐν τῆς Αἰγίνης τῇ Η' 7βρίου 1839.

Τοιαύτη εἶνε ἡ ἐπιστολή, ἣτις πρέπει νὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῶν ἰθυόντων τὰ κοινά.

† ὁ Γόριυνος καὶ Μεγυπόλεως

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Συνουδιὸς)